

TFRS 9 (2010 Versiyonu)

FINANSAL ARAÇLAR

GÜNCELLEMELER ve YÜRÜRLÜK TARİHLERİ

- “TFRS 9 Finansal Araçlar” Standardı 31/12/2012 tarihinden sonra başlayan hesap dönemleri için uygulanmak üzere ilk olarak 27/04/2010 tarih ve 27564 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.
- Söz konusu Standart, Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarında meydana gelen değişikliklere paralellik sağlanması amacıyla;
 1. 28/10/2011 tarih ve 28098 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 216 sıra no’lu,
 2. 28/10/2011 tarih ve 28098 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 217 sıra no’luTebliğler aracılığıyla güncellenmiştir.
- Birinci ve ikinci değişiklikler TFRS 10 ve TFRS 11 tarafından yapılmış olup, bu değişiklikler 31/12/2012 tarihinden sonra başlayan hesap dönemleri için geçerlidir.
- **Sözü edilen Standardın erken uygulanma imkânı bulunup, detaylarına Kurulumuzun resmi internet sitesinden (www.tmsk.org.tr) ve ilgili Resmi Gazeteden (rega.basbakanlik.gov.tr) ulaşılması mümkündür.**

Türkiye Finansal Raporlama Standardı 9 (TFRS 9) Finansal Araçlar

Bölüm 1 Amaç

- 1.1 Bu TFRS'nin amacı, finansal tablo kullanıcılarına işletmenin finansal varlıklarının tutarını, zamanını ve gelecekteki nakit akışlarının belirsizliğini değerlendirmelerinde, finansal varlıklara ilişkin ihtiyaca uygun ve faydalı bilgiyi sunacak finansal raporlama ilkelerini belirlemektir.

Bölüm 2 Kapsam

- 2.1 Bu TFRS, "TMS 39 Finansal Araçlar: Muhasebeleştirme ve Ölçme" Standardı kapsamındaki tüm varlıklara uygulanır.

Bölüm 3 Muhasebeleştirme ve Finansal Durum Tablosu Dışı Bırakma

3.1 Finansal Varlıkların İlk Muhasebeleştirilmesi

- 3.1.1 Bir finansal varlık finansal durum tablosunda sadece finansal aracın sözleşmeye bağlı hükümlerine taraf olunması halinde muhasebeleştirilir (bakınız: TMS 39'un UR34 ve UR35 Paragrafları). Bir finansal varlık ilk muhasebeleştirmede 4.1 – 4.5 Paragraflarına göre sınıflandırılır ve 5.1.1 Paragrafi uyarınca ölçülür.
- 3.1.2 Bir finansal varlığın normal yoldan alımı veya satımı işlemlerinin muhasebeleştirilmesi ve finansal durum tablosu dışı bırakılmasında, TMS 39'un 38 ve UR53-UR56 Paragrafları uygulanır.

Bölüm 4 Sınıflandırma

- 4.1 4.5 Paragrafının uygulandığı durumlar haricinde finansal varlıklar;
- (a) İlgili varlıkların yönetimi için işletmenin kullandığı yönetim modeli (*finansal varlık yönetim modeli*) ve
- (b) Söz konusu varlıkların sözleşmeye bağlı nakit akış özellikleri
- esas alınarak, daha sonraki dönemlerde itfa edilmiş maliyeti veya gerçeğe uygun değeri üzerinden ölçülerek sınıflandırılır.
- 4.2 Bir finansal varlık aşağıdaki iki koşulun birlikte sağlandığı durumlarda itfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülür:
- (a) Varlığın, sözleşmeye bağlı nakit akışlarının tahsilini amaçlayan bir yönetim modeli kapsamında elde tutulması.
- (b) Finansal varlığın sözleşme hükümlerinin, belirli tarihlerde sadece anapara ve anapara bakiyesine ilişkin faiz ödemelerinin yapılmasına yönelik nakit akışlarına yol açması.
- B4.1-B4.26 Paragrafları bu koşulların nasıl uygulanacağı hususunu düzenlemektedir.
- 4.3 Bu TFRS'de sözü edilen faiz terimi, paranın zaman değerinin ve anapara bakiyesine ilişkin kredi riskinin belirli bir zaman sürecindeki karşılığını ifade eder.
- 4.4 Bir finansal varlık 4.2 Paragrafi uyarınca itfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülmediği sürece gerçeğe uygun değerinden ölçülür.

Bir finansal varlığı gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan olarak sınıflama (*tanımlama*) seçeneği

- 4.5 4.1-4.4 Paragraflarına bağlı kalmaksızın, ilk muhasebeleştirme sırasında, bir finansal varlığın gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılarak ölçülen olarak sınıflanması mümkündür. Bunun için, yapılan sınıflamanın, bu sınıflamanın yapılmaması durumunda varlık veya borçların farklı yöntemlerle ölçülmesinin veya bunlara ilişkin kazanç veya kayıpların farklı esaslardan muhasebeleştirilmesinin yaratacağı ölçüm veya muhasebe tutarsızlığını ('yanlış muhasebe eşleşmesi' olarak da adlandırılır) tamamen veya büyük oranda ortadan kaldırması gerekir (bakınız: TMS 39'un UR4D-UR4G Paragrafları).

Saklı türev ürünler

- 4.6 Saklı türev ürün, türev ürün olmayan asal bir ürün de içeren karma (melez) bir sözleşmenin bileşenidir. İlgili karma finansal aracın nakit akışlarının bir kısmı bağımsız bir türev ürünün nakit akışlarına benzer biçimde farklılaşmaktadır. Söz konusu saklı türev ürün, sözleşmeye ilişkin nakit akışlarının tamamında veya bir bölümünde, belirli bir faiz oranının, finansal araç fiyatının, emtia fiyatının, döviz kurunun, fiyat veya oran endeksinin, kredi derecesinin veya endeksinin ya da başka bir değişkenin (finansal olmayan değişken, taraflardan birine özgü olmamalıdır) esas alınmasıyla mümkün olabilecek bir değişime neden olmaktadır. Bir finansal araca bağlanmış ancak bu araçtan bağımsız bir şekilde sözleşmeye bağlı olarak transfer edilebilen veya farklı bir karşı tarafı bulunan bir türev ürün, saklı bir türev ürün değil bağımsız bir finansal araçtır.
- 4.7 Karma bir sözleşmenin bu TFRS'nin kapsamına giren bir asal ürün içermesi durumunda, karma sözleşmenin tümüne 4.1-4.5 Paragrafları uygulanır.
- 4.8 Karma bir sözleşmenin bu TFRS'nin kapsamına girmeyen bir asal ürün içermesi durumunda, saklı türev ürünün asal üründen ayrılmasının gerekip gerekmediğini belirlemek için TMS 39'un 11-13 ve UR27-UR33B Paragrafları uygulanır. Saklı türev ürünün asal üründen ayrılmasının gerektiği durumda:
- (a) Türev ürün TMS 39'un türev varlıklara ilişkin 4.1-4.4 Paragrafları ya da diğer türev ürünlere ilişkin 9 uncu Paragrafı uyarınca sınıflandırılır ve
- (b) Asal ürün diğer TFRS'ler uyarınca muhasebeleştirilir.

Yeniden Sınıflandırma

- 4.9 Sadece yönetim modelinin değiştirilmesi durumunda, bu değişiklikten etkilenen tüm finansal varlıklar 4.1-4.4 Paragrafları uyarınca yeniden sınıflandırılır.

Bölüm 5 Ölçme

5.1 Finansal varlıkların başlangıçtaki ölçümleri

- 5.1.1 Bir finansal varlık ilk muhasebeleştirilmesi sırasında gerçeğe uygun değerinden ölçülür (bakınız: TMS 39'un 48, 48A ve UR69-UR82 Paragrafları). Gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılanlar dışındaki finansal varlıkların ölçümünde, bunların edinimiyle doğrudan ilişkilendirilebilen işlem maliyetleri de gerçeğe uygun değerlerine ilave edilir.

5.2 Finansal varlıkların sonraki ölçümleri

- 5.2.1 Finansal varlıklar ilk muhasebeleştirmeden sonra 4.1-4.5 Paragrafları uyarınca gerçeğe uygun değeri (bakınız: TMS 39'un 48, 48A ve UR69-UR82 Paragrafları) veya itfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülür.
- 5.2.2 İtfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülen finansal varlıklar için TMS 39'un 58-65 ve UR84-UR93 Paragraflarında yer alan değer düşüklüğü hükümleri uygulanır.
- 5.2.3 Finansal riskten korunma konusu kalem olarak tanımlanmış bir finansal varlığa (bakınız: TMS 39'un 78-84 ve UR98-UR101 Paragrafları) TMS 39'un 89-102 Paragraflarında yer alan finansal riskten korunma muhasebesi hükümleri uygulanır.

5.3 Yeniden sınıflandırma

- 5.3.1 Finansal varlıkların 4.9 Paragrafı uyarınca gerçekleştirilen yeniden sınıflandırma işlemleri, yeniden sınıflandırma tarihinden itibaren ileriye yönelik olarak uygulanır. Bu tür durumlarda, daha önce muhasebeleştirilmiş olan kazanç, kayıp veya faizler için herhangi bir işlem yapılmaz.
- 5.3.2 Bir finansal varlığın 4.9 Paragrafı uyarınca gerçeğe uygun değeri üzerinden ölçülecek şekilde yeniden sınıflandırılması durumunda, ilgili varlığın gerçeğe uygun değeri yeniden sınıflandırma tarihinde belirlenir ve önceki defter değeri ile gerçeğe uygun değeri arasındaki farktan kaynaklanan kazanç ya da kayıp, kâr veya zararda muhasebeleştirilir.
- 5.3.3 Bir finansal varlığın 4.9 Paragrafı uyarınca itfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülecek şekilde yeniden sınıflandırılması durumunda, yeniden sınıflandırma tarihindeki gerçeğe uygun değer varlığın yeni defter değerini oluşturur.

5.4 Kazanç ve kayıplar

- 5.4.1 Gerçeğe uygun değeri üzerinden ölçülen ve finansal riskten korunma ilişkisinin parçası olmayan (bakınız: TMS 39'un 89-102 nci Paragrafları) bir finansal varlıktan kaynaklanan kazanç ve kayıplar, kâr veya zararda muhasebeleştirilir. Ancak bunun için, söz konusu finansal varlığın özkaynağa dayalı bir finansal araç olmaması ve bu varlıktan kaynaklanan kazanç veya kaybın 5.4.4 Paragrafı uyarınca diğer kapsamlı gelirden gösterilmesinin seçilmemesi gerekir.
- 5.4.2 İtfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülen ve finansal riskten korunma ilişkisinin bir parçası olmayan (bakınız: TMS 39'un 89-102 nci Paragrafları) bir finansal varlıktan kaynaklanan kazanç veya kayıplar, ilgili finansal varlığın finansal durum tablosu dışı bırakılması, değer düşüklüğüne uğraması veya 5.3.2 Paragrafı uyarınca yeniden sınıflandırılması durumunda ve itfa süreci boyunca kâr veya zararda muhasebeleştirilir.
- 5.4.3 Finansal varlıklardan kaynaklanan kazanç veya kayıplar:
- (a) Finansal varlığın finansal riskten korunma konusu kalem olduğu durumlarda (bakınız: TMS 39'un 78-84 ve UR98-UR101 Paragrafları) TMS 39'un 89-102 Paragrafları uyarınca,
- (b) Finansal varlığın teslim tarihi muhasebesine göre muhasebeleştirildiği durumlarda TMS 39'un 57 nci Paragrafı uyarınca

muhasebeleştirilir.

Özkaynağa dayalı finansal araçlara yapılan yatırımlar

- 5.4.4 İlk muhasebeleştirmede, bu TFRS'nin kapsamında olan ve alım satım amacıyla elde tutulmayan özkaynağa dayalı bir finansal araca yapılan yatırımın gerçeğe uygun değerinde sonraki tarihlerde meydana gelecek değişikliklerin diğer kapsamlı gelirden sunulması konusunda, geri döndürülemez bir tercihte bulunulabilir.
- 5.4.5 5.4.4 Paragrafında açıklanan bir tercihte bulunulması durumunda, söz konusu yatırımdan elde edilen temettüleri, TMS 18'e göre işletmenin bu temettüleri tahsil etme hakkının ortaya çıktığı tarih itibarıyla kâr veya zararda muhasebeleştirilir.

Bölüm 6 Finansal riskten korunma muhasebesi - kullanılmıyor

Bölüm 7 Açıklamalar - kullanılmıyor

Bölüm 8 Yürürlük tarihi ve geçiş hükümleri

8.1 Yürürlük tarihi

8.1.1 “-”

[Not: 28.10.2011 tarihli ve 28098 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan TFRS 10, TFRS 11, TFRS 12, TMS 27 (2011 Versiyonu) ve TMS 28'i (2011 Versiyonu) Erken Uygulayan İşletmeler TFRS 9'un 8.1.2 Paragrafını aşağıdaki şekilde uygular]

8.1.2 “-”

8.2 Geçiş

- 8.2.1 Bu TFRS, 8.2.4-8.2.13 Paragraflarında belirlenenler hariç olmak üzere, “TMS 8 Muhasebe Politikaları, Muhasebe Tahminlerinde Değişiklikler ve Hatalar” Standardı ile uyumlu bir şekilde geriye dönük olarak uygulanır. Bu TFRS ilk uygulama tarihinden önce finansal durum tablosu dışı bırakılmış olan finansal varlıklara uygulanmaz.
- 8.2.2 8.2.3-8.2.13 Paragraflarındaki geçiş hükümlerinin amaçları bakımından ilk uygulama tarihi bu TFRS'nin hükümlerinin ilk uygulandığı tarihtir. İlk uygulama tarihi aşağıdakilerden biri olabilir:
- (a) Bu TFRS'nin 1 Ocak 2011 tarihinden önce ilk kez uygulanması durumunda bu TFRS'nin yayımlanması ile 31 Aralık 2010 tarihi arasındaki herhangi bir tarih veya
- (b) Bu TFRS'nin 1 Ocak 2011 tarihinde ve sonrasında ilk kez uygulanması durumunda bu TFRS'nin uygulandığı ilk raporlama döneminin başlangıcı.
- 8.2.3 İlk uygulama tarihinin bir raporlama döneminin başlangıcı olmaması durumunda bu husus ve ilk uygulamanın o tarihte yapılmasının nedenleri dipnotlarda açıklanır.

8.2.4 İlk uygulama tarihinde bir finansal varlığın 4.2(a) Paragrafındaki koşulu sağlayıp sağlamadığı ilk uygulama tarihinde geçerli olan koşullar ve durumlar dikkate alınarak değerlendirilir. Değerlendirme sonucunda kararlaştırılan sınıflandırma yöntemi daha önceki raporlama dönemlerindeki yönetim modeli dikkate alınmaksızın geriye dönük olarak uygulanır.

8.2.5 Karma sözleşmelerin 4.4 Paragrafı veya 4.5 Paragrafı uyarınca gerçeğe uygun değeri üzerinden ölçüldüğü ancak ilgili gerçeğe uygun değerin karşılaştırmalı raporlama dönemlerinde tespit edilmemiş olduğu durumlarda, karma sözleşmenin karşılaştırmalı raporlama dönemlerindeki gerçeğe uygun değeri, sözleşmenin unsurlarının (yani türev olmayan asal ürün ve saklı türev ürünün) her bir karşılaştırmalı raporlama dönemi sonundaki gerçeğe uygun değerlerinin toplamıdır.

8.2.6 İlk uygulama tarihinde, karma sözleşmenin tamamının ilk uygulama tarihindeki gerçeğe uygun değeri ile sözleşmeyi oluşturan unsurların ilk uygulama tarihindeki gerçeğe uygun değerlerinin toplamı arasındaki fark,

(a) Bu TFRS'nin bir raporlama döneminin başında ilk defa uygulanması durumunda, ilk uygulamaya ait raporlama döneminin dağıtılmamış kârlarına ilişkin açılış kayıtlarında veya

(b) Bu TFRS'nin bir raporlama dönemi boyunca ilk defa uygulanması durumunda kâr veya zararda muhasebeleştirilir.

8.2.7 İlk uygulama tarihinde:

(a) Bir finansal varlığın, 4.5 Paragrafı uyarınca, gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan olarak ölçülen veya

(b) Özkaynağa dayalı finansal araca yapılan bir yatırımın, 5.4.4 Paragrafı uyarınca, gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan olarak

sınıflanması mümkündür.

Bu tür bir sınıflandırma ilk uygulama tarihinde geçerli olan koşul ve durumlar dikkate alınarak yapılır. Söz edilen sınıflandırma geriye dönük olarak uygulanır.

8.2.8 İlk uygulama tarihinde:

(a) Bir finansal varlığın 4.5 Paragrafındaki koşulu karşılamadığı durumlarda, ilgili varlığın gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan olarak ölçülen şeklinde yapılmış olan sınıflamasının iptal edilmesi gerekir.

(b) Finansal varlığın 4.5 Paragrafındaki koşulu karşıladığı durumlarda ise, ilgili varlığın gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan olarak ölçülen şeklinde yapılmış olan sınıflamasının iptal edilmesi mümkündür.

Söz edilen iptal işlemi, ilk uygulama tarihinde geçerli olan koşul ve durumlar dikkate alınarak yapılır. Söz konusu yeniden sınıflandırma geriye dönük olarak uygulanır.

8.2.9 İlk uygulama tarihinde,

(a) Bir finansal borcun gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan olarak ne zaman sınıflanabileceğini ve

(b) Bir finansal borcun gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan olarak ölçülmesine yönelik önceki sınıflamanın ne zaman iptal edilebileceğini ya da edilmesi gerektiğini

belirlemek için TMS 39'un 103M Paragrafı uygulanır.

Söz edilen iptal işlemi, ilk uygulama tarihinde geçerli olan koşul ve durumlar dikkate alınarak yapılır. Söz konusu yeniden sınıflandırma geriye dönük olarak uygulanır.

8.2.10 TMS 39'un 58-65 ve UR84-UR93 Paragraflarında yer alan etkin faiz yöntemi veya değer düşüklüğüne ilişkin hükümlerin geriye dönük olarak uygulanmasının mümkün olmaması durumunda (TMS 8'de tanımlanan şekliyle) finansal varlığın her bir karşılaştırmalı dönem sonundaki gerçeğe uygun değeri varlığın itfa edilmiş maliyeti olarak kabul edilir. Bu tür durumlarda, finansal varlığın ilk uygulama tarihindeki gerçeğe uygun değeri, bu TFRS'nin ilk uygulandığı tarihteki yeni itfa edilmiş maliyeti olarak kabul edilir.

- 8.2.11 Borsaya kayıtlı olmayan özkaynağa dayalı finansal araçlara yapılan yatırımın (veya borsaya kayıtlı olmayan bu tür bir özkaynağa dayalı finansal araca bağlı olan ve bu finansal aracın teslimiyle ifa edilmesi gereken bir türev ürünün) geçmişte TMS 39 uyarınca maliyet değeri üzerinden muhasebeleştirilmiş olması durumunda, bu finansal araç ilk uygulama tarihindeki gerçeğe uygun değeri üzerinden ölçülür. Daha önceki defter değeri ile gerçeğe uygun değer arasındaki farklar ilk uygulama tarihinin ilgili olduğu raporlama döneminin dağıtılmamış kârlarına ilişkin açılış kayıtlarında muhasebeleştirilir.
- 8.2.128.2.1 Paragrafında yer alan hükme bağlı kalmaksızın, bu TFRS'nin 1 Ocak 2012'den önce başlayan raporlama dönemleri için uygulanmasının tercih edilmesi durumunda önceki dönemlerin düzeltilmesine gerek yoktur. Önceki dönemlerin düzeltilmemesi durumunda önceki defter değeri ile ilk uygulama dönemine ait yıllık raporlama döneminin başındaki defter değeri arasındaki farklar, ilk uygulama tarihinin ilgili olduğu raporlama dönemine ilişkin dağıtılmamış kârların (veya uygun ise, özkaynağın diğer bir unsurunda) açılış kayıtlarında muhasebeleştirilir.
- 8.2.13 "TMS 34 Ara Dönem Finansal Raporlama" Standardı uyarınca ara dönem finansal raporların hazırlandığı durumlarda, bu TFRS'de yer alan hükümlerin ilk uygulama tarihinden önceki ara dönemlere uygulanmasının mümkün olmaması halinde anılan hükümlerin söz konusu ara dönemlere uygulanması gerekmez.

Ek A

Tanımlanan terimler

Bu Ek, Standardın ayrılmaz bir parçasıdır.

Yeniden sınıflandırma tarihi Finansal varlıkların yeniden sınıflandırılmasıyla sonuçlanan yönetim modelindeki değişikliği takip eden ilk raporlama döneminin ilk günü.

Aşağıdaki terimler TMS 32'nin 11 inci Paragrafında veya TMS 39'un 9 uncu Paragrafında tanımlanmış olup bu TFRS'de TMS 32 veya TMS 39'da belirtilen anlamları ile kullanılmıştır:

- (a) Finansal varlık veya finansal borcun itfa edilmiş maliyeti
- (b) Türev ürün
- (c) Etkin faiz yöntemi
- (d) Özkaynağa dayalı finansal araç
- (e) Gerçeğe uygun değer
- (f) Finansal varlık
- (g) Finansal araç
- (h) Finansal borç
- (i) Finansal riskten korunma konusu kalem
- (j) Finansal riskten korunma aracı
- (k) Alım satım amaçlı elde tutulan
- (l) Normal yoldan alım veya satım
- (m) İşlem maliyetleri.

Ek B

Uygulama rehberi

Bu Ek, Standardın ayrılmaz bir parçasıdır.

Sınıflandırma

Finansal varlık yönetim modeli

- B4.1 4.1(a) Paragrafı, finansal varlık yönetim modeli temel alınarak, söz konusu varlıkların sonraki dönemlerde itfa edilmiş maliyeti veya gerçeğe uygun değeri üzerinden ölçülen olarak sınıflandırılmasını gerektirmektedir. Finansal varlıkların bu koşulu sağlayıp sağlamadığı, kilit yönetici personel (“TMS 24 İlişkili Taraf Açıklamaları” Standardında tanımlanan şekliyle) tarafından belirlenen yönetim modelinin amacı dikkate alınarak değerlendirilir.
- B4.2 İşletmenin yönetim modeli, yönetimin bireysel bir finansal araca ilişkin niyetine bağlı değildir. Dolayısıyla sınıflandırmaya ilişkin söz konusu koşul finansal araç bazında değil, ilgili finansal araç grubunun geneli için geçerlidir. Ancak, bir işletmenin finansal araçların yönetimine ilişkin birden fazla yönetim modeli olabilir. Bu nedenle, sınıflandırmanın raporlayan işletme bazında belirlenmesine gerek yoktur. Örneğin, bir işletme hem sözleşmeye bağlı nakit akışlarını tahsil etmek amacıyla yönettiği bir yatırım portföyünü hem de gerçeğe uygun değer değişikliklerini nakde dönüştürmek için alım satım amacıyla yönettiği başka bir yatırım portföyünü elinde bulundurabilir.
- B4.3 Yönetim modelinin amacı, finansal varlıkları sözleşmeye bağlı nakit akışlarını tahsil etme niyetiyle elde tutmak olsa dahi bu araçların hepsinin vadeye kadar elde tutulması gerekmez. Dolayısıyla, finansal varlık satışlarının olduğu durumlarda dahi, yönetim modeli, finansal varlıkların sözleşmeye bağlı nakit akışlarının tahsili amacıyla elde tutulmasını amaçlayan bir model olabilir. Örneğin, bir finansal varlık aşağıdaki durumlarda satılabilir:
- Finansal varlık artık işletmenin yatırım politikasına uymamaktadır (örneğin, varlığın kredi derecesi işletmenin yatırım politikasınca öngörülen seviyenin altına düşmüştür),
 - Sigortacı süre tahmininde (örneğin ödemelerin beklenen zamanlamasında) meydana gelen bir değişikliği yansıtmak amacıyla yatırım portföyünü düzeltmiştir veya
 - Yatırım harcamaları için fona ihtiyaç vardır.

Ancak, bir portföy içerisinde yapılan satışların sayısı ender olarak yapılan satış niteliği arz etmiyor ise, bu satışların sözleşmeye bağlı nakit akışlarını elde etme amacı ile tutarlı olup olmadığının ve ne kadar tutarlı olduğunun değerlendirilmesi gerekir.

- B4.4 Aşağıda yer alan tablolarda, yönetim modelinin amacının finansal varlıkları sözleşmeye bağlı nakit akışlarını tahsil etme niyetiyle elde tutmak olabileceği durumlara ilişkin örnekler yer almaktadır. Bu örnekler listesi olası her türlü durumu kapsamamaktadır.

Örnek	Analiz
Örnek 1 İşletme yatırımlarını sözleşmeye bağlı nakit akışlarını tahsil etme amacıyla elde tutmaktadır. Ancak belirli durumlarda bazı yatırımlarının satışını gerçekleştirmektedir.	İşletme, diğer bilgilerin yanı sıra, likidite açısından (yani işletmenin varlıkları satma ihtiyacının olduğu durumda gerçekleşecek olan nakit tutar) finansal varlıklarının gerçeğe uygun değerini göz önünde bulundursa dahi, işletmenin amacı finansal varlıkları elde tutmak ve sözleşmeye bağlı nakit akışlarını tahsil etmektir. Bazı yatırımların satılması bu amaçla çelişmemektedir.
Örnek 2 İşletmenin yönetim modeli, krediler gibi finansal varlık portföyleri satın almaktır. Bu portföyler kredi zararları olan finansal varlıklar içerebilir veya içermeyebilir. Söz konusu kredilere ilişkin	İşletmenin yönetim modelinin amacı, finansal varlıkları elde tutmak ve sözleşmeye bağlı nakit akışlarını tahsil etmektir. İşletme, portföydeki finansal varlıkları satarak kâr elde etmek amacıyla portföy satın almamaktadır.

Örnek	Analiz
<p>ödemelerin zamanında yapılmaması durumunda, işletme sözleşmeye bağlı nakit akışlarını çeşitli yollarla tahsil etmeye çalışmaktadır. Örneğin, borçlu ile posta, telefon veya diğer yöntemlerle irtibata geçmektedir.</p> <p>Bazı durumlarda, işletme portföydeki belirli finansal varlıklar üzerindeki faiz oranını değişken bir faiz oranından sabit bir faiz oranına dönüştürmek için faiz oranı swapı yapmaktadır.</p>	<p>Aynı analiz, işletmenin sözleşmeye bağlı nakit akışlarının tamamını tahsil etmeyi beklemediği durumda (örneğin, bazı finansal varlıkların kredi zararları oluşması durumunda) dahi geçerlidir.</p> <p>Bunun yanı sıra, işletmenin portföyün nakit akışlarında değişiklik yapmak üzere türev sözleşmesine taraf olması, işletmenin yönetim modelini tek başına değiştirmez. Portföyün gerçeğe uygun değer esasına göre yönetilmediği durumda yönetim modelinin amacı sözleşmeye bağlı nakit akışlarını tahsil etmek için varlıkları elde tutmaktır.</p>
<p>Örnek 3</p> <p>İşletmenin, müşterilerine kredi kullandırma ve daha sonra bu kredileri menkul kıymetleştirme için kullanılan bir aracı kuruluşa satma amacı bulunan bir yönetim modeli vardır. Menkul kıymetleştirme için kullanılan aracı kuruluş yatırımcılara finansal araçlar ihraç eder.</p> <p>Kredileri kullandıran işletme menkul kıymetleştirme için kullanılan aracı kuruluşu kontrol etmektedir. Dolayısıyla söz konusu kuruluşu konsolide edecektir.</p> <p>Menkul kıymetleştirme için kullanılan aracı kuruluş, kredilerin sözleşmeye bağlı nakit akışlarını tahsil eder ve bunu yatırımcılarına iletir.</p> <p>Bu örneğin amacı doğrultusunda şöyle bir varsayım yapılmıştır; krediler menkul kıymetleştirme için kullanılan aracı kuruluş tarafından finansal durum tablosu dışı bırakılmamıştır, bu nedenle kredilerin konsolide finansal durum tablosunda muhasebeleştirilmesine devam edilmektedir.</p>	<p>Konsolide grup, kredileri, sözleşmeye bağlı nakit akışlarını tahsil etmek için elde tutma amacıyla kullandırmıştır.</p> <p>Ancak, kredileri kullandıran işletmenin, kredileri menkul kıymetleştirme için bir aracı kuruluşa satmak suretiyle kredi portföyüne ilişkin nakit akışlarını gerçekleştirme amacı vardır, dolayısıyla kendi bireysel finansal tablolarının amacı açısından, işletmenin bu portföyü sözleşmeye bağlı nakit akışlarını tahsil etme amacıyla yönettiği düşünülemez.</p>

- B4.5 Amacın sözleşmeye bağlı nakit akışlarını tahsil etmek için finansal araçları elde tutmak olmadığı bir yönetim modeli, finansal varlık portföy performansının, varlıkların satışı yoluyla nakit akışlarının elde edilmesi amacı doğrultusunda yönetildiği durumda meydana gelir. Örneğin; bir varlık portföyünün kredi marjlarındaki veya getiri eğrilerindeki değişikliklerden kaynaklanan gerçeğe uygun değer değişikliklerini nakde dönüştürmek için aktif olarak yönetilmesi durumunda işletmenin yönetim modeli, söz konusu varlıkları sözleşmeye bağlı nakit akışlarını tahsil etmek amacıyla elde tutan bir model değildir. İşletmenin amacı doğrultusunda aktif alım ve satımlar gerçekleşmekte ve işletme söz konusu araçları sözleşmeye bağlı nakit akışlarını tahsil etmek amacıyla değil, gerçeğe uygun değer kazançlarını nakde dönüştürmek amacıyla yönetmektedir.
- B4.6 Gerçeğe uygun değer esasına (TMS 39'un 9(b)(ii) Paragrafında tanımlandığı gibi) göre yönetilen ve performansı değerlendirilen bir portföy, sözleşmeye bağlı nakit akışlarının tahsil edilmesi amacıyla elde tutulan bir portföy değildir. Ayrıca, alım satım amaçlı elde tutulan tanımını karşılayan bir finansal varlık portföyü de sözleşmeye bağlı nakit akışlarının tahsil edilmesi amacıyla elde tutulan bir portföy değildir. Finansal araçlardan oluşan bu tür portföyler, gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılarak ölçülür.

Sadece anapara ve anapara bakiyesine ilişkin faiz ödemelerini içeren sözleşmeye bağlı nakit akışları

- B4.7 4.1 Paragrafı (4.5 Paragrafının uygulanmadığı durumda), sözleşmeye bağlı nakit akışlarının tahsil edilmesi çerçevesinde yönetilen finansal varlıklar grubundaki bir finansal varlığın sözleşmeye bağlı nakit akış özellikleri esas alınarak sonraki dönemlerde itfa edilmiş maliyet veya gerçeğe uygun değer ile ölçülen olarak sınıflandırılmasını gerektirmektedir.
- B4.8 Sözleşmeye bağlı nakit akışlarının, sadece anapara ve anapara bakiyesine ilişkin faiz ödemelerini içerip içermediğinin değerlendirilmesi, finansal varlığın ifade edildiği para birimi üzerinden yapılır (ayrıca bakınız: B5.13 Paragrafı).
- B4.9 Kaldıraç, bazı finansal varlıkların sözleşmeye bağlı nakit akışlarının bir özelliği niteliğinde olup, sözleşmeye bağlı nakit akışlarının değişkenliğini artırmaktadır. Ortaya çıkan değişkenlikler faizin ekonomik özelliklerine sahip değildir. Solo opsiyon ile forward ve swap sözleşmeleri kaldıraç etkisini içinde barındıran finansal varlıklara örnek olarak gösterilebilir. Dolayısıyla, bu tür sözleşmeler 4.2(b) Paragrafında ifade edilen koşulu karşılamazlar ve sonraki dönemlerde itfa edilmiş maliyetleri üzerinden ölçülemezler.
- B4.10 İhraç edene (yani borçluya) bir borç aracını (örneğin bir kredi veya bir bono) erken ödeme hakkı veren veya borçlanma aracını elinde buldurana (yani alacaklıya) bir borç aracını vadeden önce ihraç edene geri satma hakkı veren sözleşme hükümleri, yalnızca anapara ve anapara bakiyesine ilişkin faiz ödemelerinden oluşan sözleşmeye bağlı nakit akışlarına ancak şu durumlarda neden olur:
- (a) İlgili sözleşme hükmü gelecekte meydana gelecek olaylara bağlı değildir; bunun yerine:
- (i) Borçlanma aracını elinde buldurana; ihraç edenin kredi derecesindeki yıpranmaya (örneğin temerrüde düşmek, kredi notunun düşmesi ya da sözleşme hükümlerinin ihlal edilmesi gibi) veya ihraç edenin kontrol gücündeki bir değişime karşı korumak veya
- (ii) Borçlanma aracını elinde buldurana veya ihraç edeni ilgili vergi mevzuatı veya yasalardaki değişikliklere karşı korumak amacıyla taşır ve
- (b) Erken ödeme tutarı, esasen anapara ve anapara bakiyesine ilişkin faizlerin ödenmemiş tutarını temsil eder. Erken ödeme tutarı sözleşmenin erken sonlandırılmasından kaynaklanan makul bir ek tazminatı içerebilir.
- B4.11 İhraççıya veya hamile bir borçlanma aracının sözleşmeye bağlı olan vadesini uzatma imkânı veren hükümler (yani bir uzatma seçeneği), aşağıda belirtilen durumların her ikisinin birden varlığı halinde, nakit akışlarının anapara ve anapara bakiyesine ilişkin faiz ödemelerini içermesi sonucuna yol açar:
- (a) Söz konusu hüküm, aşağıda belirtilen durumlar dışında gelecekte meydana gelecek olaylara bağlı değildir:
- (i) Hükümün, hamili ihraççının kredi değerliliğindeki kötüleşmeye karşı (örneğin temerrüde düşmesi, kredi notunun düşmesi ya da sözleşme ihlalleri yapması gibi) veya ihraççının kontrolünde meydana gelen değişmeye karşı korumayı amaçladığı durumlarda veya
- (ii) Hükümün, hamili veya ihraç edeni ilgili vergi ve hukuk kurallarındaki değişikliklere karşı korumayı amaçladığı durumlarda.
- (b) Vadeyi uzatma seçeneğine ilişkin koşullar, uzatma dönemi süresince, sadece anapara ve anapara bakiyesine ilişkin faiz ödemeleri şeklinde gerçekleşen nakit akışları meydana getirir.
- B4.12 Anapara veya faiz ödemelerinin zamanını veya tutarını değiştiren bir sözleşme hükmü, sadece anapara ve anapara bakiyesine ilişkin faiz ödemelerini içeren sözleşmeye bağlı nakit akışları meydana getirmez. Ancak;
- (a) İlgili sözleşme hükmünün, paranın zaman değerinin ve anapara bakiyesine ilişkin kredi riskinin (sadece ilk muhasebeleştirme sırasında belirlenebilen ve bu nedenle sabit olabilen) bedeli niteliğindeki bir değişken faiz oranı olduğu ve
- (b) Söz konusu hükmün B4.10 Paragrafı hükümlerini karşılayan bir erken ödeme seçeneği veya
- (c) B4.11 Paragrafı hükümlerini karşılayan bir vadeyi uzatma seçeneği olduğu

durumlarda, söz konusu sözleşme hükmü sadece anapara ve anapara bakiyesine ilişkin faiz ödemelerini içeren nakit akışları meydana getirir.

B4.13 Aşağıdaki örnekler, sadece anapara ve anapara bakiyesine ilişkin faiz ödemelerinin gerçekleştirildiği sözleşmeye bağlı nakit akışlarını göstermektedir. Örnekler, olası her türlü durumu kapsamamaktadır.

Finansal Araç	Analiz
<p>A Finansal Aracı</p> <p>A finansal aracı, belirli bir vadesi olan bir tahvildir. Anapara ile anapara bakiyesine ilişkin faiz ödemeleri finansal aracın ihraç edildiği para birimine dayanan bir enflasyon endeksine bağlıdır. Bu enflasyon bağlantısı borcu artırmaz ve anapara korunur.</p>	<p>Sözleşmeye bağlı nakit akışları, sadece anapara ve anapara bakiyesine ilişkin faiz ödemelerini içermektedir. Anapara ve anapara bakiyesine ilişkin faiz ödemelerinin kaldıraçsız bir enflasyon endeksine bağlanması paranın zaman değerini bugünkü düzeyine getirir. Bir başka deyişle, finansal aracın faiz oranı reel faizi yansıtmaktadır. Bu nedenle, anapara bakiyesine ilişkin faiz tutarları paranın zaman değeri açısından dikkate alınmalıdır.</p> <p>Ancak, faiz ödemelerinin borçlunun performansı (örneğin borçlunun net geliri) ya da özkaynak endeksi gibi başka bir değişkene endeksli olması durumunda, sözleşmeye bağlı nakit akışlarının sadece anapara ve anapara bakiyesine ilişkin faiz ödemelerini içerdiği söylenemez. Bunun nedeni, faiz ödemelerinin paranın zaman değeri ve anapara bakiyesine ilişkin kredi riski açısından dikkate alınmamasıdır. Piyasa faiz oranları ile tutarlı olmayan sözleşmeye bağlı faiz ödemelerinde değişkenlik vardır.</p>
<p>B Finansal Aracı</p> <p>B finansal aracı, borçlanan kişiye piyasa faiz oranını sürekli olarak seçme izni veren, belirli bir vade tarihi olan, değişken faizli bir finansal araçtır. Faiz oranının her belirlenme tarihinde, borçlanan kişi üç aylık bir dönem için üç aylık LIBOR ya da bir aylık bir dönem için bir aylık LIBOR ödemeyi tercih edebilir.</p>	<p>Finansal aracın vadesi boyunca ödenen faiz, paranın zaman değeri ile finansal araçla ilgili kredi riskini yansıttığı sürece sözleşmeye bağlı nakit akışlarının sadece anapara ve anapara bakiyesine ilişkin faiz ödemelerini içermektedir. Finansal aracın vadesi boyunca LIBOR faiz oranının yeniden belirlenmesi söz konusu finansal aracı tek başına etkilemez.</p> <p>Ancak, borçlanan kişi üç aylık bir dönem için bir aylık LIBOR oranı almayı seçebiliyorsa ve söz konusu bir aylık LIBOR oranı her ay yeniden belirlenmiyorsa, sözleşmeye bağlı nakit akışları anapara ve faiz ödemeleri olarak nitelendirilmez.</p> <p>Aynı analiz, borçlanan kişinin borç verenin ilan ettiği bir aylık değişken faiz oranı ile üç aylık değişken faiz oranı arasında seçim yapabiliyor olması durumunda da yapılabilir.</p> <p>Ancak, finansal aracın söz konusu finansal aracın kalan süresini aşan bir vadeye dayanan sözleşmeye bağlı bir faiz oranına sahip olduğu durumda, sözleşmeye bağlı nakit akışları, anapara ve anapara bakiyesine ilişkin faiz ödemeleri olarak nitelendirilmez. Örneğin; dönemsel olarak belirlenen fakat devamlı 5 yıllık bir vadeyi yansıtan değişken faiz oranlı sabit vadeli bir tahvilin sözleşmeye bağlı nakit akışları anapara</p>

Finansal Araç	Analiz
	bakiyesine ilişkin faiz ödemeleri olarak nitelendirilmez. Bunun nedeni her dönemde ödenen faizin finansal aracın vadesinden bağımsız olmasıdır (vade başlangıç dönemi dışında).
<p>C Finansal Aracı</p> <p>C finansal aracı, belirli bir vadesi olan bir tahvildir ve değişken piyasa faiz oranı ödemektedir. Söz konusu değişken faiz oranı belirli bir faiz oranıyla (<i>tavan faiz oranı</i>) sınırlanmıştır.</p>	<p>(a) Sabit faiz oranına sahip finansal araçlar ile</p> <p>(b) Değişken faiz oranına sahip finansal araçların</p> <p>sözleşmeye bağlı nakit akışları, ilgili faiz oranı paranın zaman değerini ve finansal aracın vadesi süresince mevcut olan kredi riskini yansıttığı sürece, anapara ve anapara bakiyesine ilişkin faiz ödemeleri olarak nitelendirilir.</p> <p>Bu nedenle, (a) ve (b) maddelerinde yer alan finansal araçlarının kombinasyonu olan bir finansal araç (tavan faiz oranlı bir tahvil gibi) sadece anapara ve anapara bakiyesine ilişkin faiz ödemelerinden oluşan nakit akışlarına sahip olabilir. Bu tür bir özellik, değişken faiz oranına belirli bir sınır getirerek (örneğin, tavan ya da taban faiz oranı) nakit akışlarındaki değişkenliği azaltabilir veya sabit oran değişken orana dönüşeceğinden nakit akışlarındaki değişkenliği artırabilir.</p>
<p>D Finansal Aracı</p> <p>D finansal aracı tamamı geri ödemeli bir kredidir ve teminat altına alınmıştır.</p>	<p>Ödenmemesi durumunda tamamı geri çağrılabilir hale gelen bir kredinin teminat altına alınmış olması, sözleşmeye bağlı nakit akışlarının sadece anapara ve anapara bakiyesine ilişkin faiz ödemeleri olup olmadığının değerlendirilmesini etkilemez.</p>

B4.14 Aşağıda yer alan örnekler, sözleşmeye bağlı nakit akışlarının anapara ve anapara bakiyesine ilişkin faiz ödemelerini ifade etmediği durumları göstermektedir. Örnekler, olası her türlü durumu kapsamamaktadır.

Finansal Araç	Analiz
<p>E Finansal Aracı</p> <p>E finansal aracı, ihraç edenin özkaynağa dayalı finansal araçlarına dönüştürülebilir bir tahvildir.</p>	<p>Finansal aracı elinde bulunduran taraf, hisse senedine dönüştürülebilir tahvili bütün olarak değerlendirir. Sözü edilen aracın faiz oranı, sadece paranın zaman değerini ve kredi riskini yansıtmadığından, sözleşmeye bağlı nakit akışları, anapara ve anapara bakiyesine ilişkin faiz ödemeleri olarak nitelendirilmez. Ayrıca, ilgili finansal aracın getirisi finansal aracı ihraç edenin özkaynak değerine bağlı da bulunmaktadır.</p>
<p>F Finansal Aracı</p> <p>F finansal aracı, ters değişken faiz oranı ödemesi olan bir kredidir (şöyle ki faiz oranı piyasa faiz oranları ile ters ilişkilidir).</p>	<p>Sözleşmeye bağlı nakit akışları, sadece anapara ve anapara bakiyesine ilişkin faiz ödemeleri olarak nitelendirilemez.</p> <p>Faiz tutarları, anapara bakiyesine ilişkin paranın zaman değerinin karşılığı değildir.</p>

Finansal Araç	Analiz
<p>G Finansal Aracı</p> <p>G finansal aracı, sürekli bir finansal araçtır ancak finansal aracı ihraç eden söz konusu finansal aracı herhangi bir zamanda geri çağırabilir ve söz konusu finansal aracı elinde bulundurana finansal aracın nominal değeri ile tahakkuk etmiş faizini öder.</p> <p>G finansal aracı, piyasa faiz oranı üzerinden ödeme yapmaktadır ancak finansal aracı ihraç eden, sonraki dönemlerde bu faizi hemen ödeyebilir durumda olmadıkça bu faiz ödemesi yapılamaz.</p> <p>Ertelenmiş faiz, ek faiz tahakkuk ettirmemektedir.</p>	<p>Sözleşmeye bağlı nakit akışları, anapara ve anapara bakiyesine ilişkin faiz ödemeleri olarak nitelendirilmez. Bunun nedeni ise finansal aracı ihraç edenin faiz ödemelerini ertelemek zorunda kalabileceği olması ve ertelenen söz konusu faiz tutarları için ek faiz tahakkuk etmeyecek olmasıdır. Sonuç olarak, faiz tutarları anapara bakiyesine ilişkin paranın zaman değerinin karşılığı değildir.</p> <p>Ertelenen tutarlar üzerinde faiz tahakkuk ederse, sözleşmeye bağlı nakit akışları, anapara ve anapara bakiyesine ilişkin faiz ödemesi olarak nitelendirilebilir.</p> <p>G finansal aracının sürekli olması, sözleşmeye bağlı nakit akışlarının anapara ve anapara bakiyesine ilişkin faiz ödemeleri olarak nitelendirilemeyeceği anlamına gelmez. Aslında, sürekli bir finansal araç devamlı olarak (çoklu) uzatma opsiyonlarına sahiptir. Faiz ödemelerinin zorunlu olması ve söz konusu ödemelerin sürekli olarak yapılması durumunda, bu tür opsiyonlar anapara ve anapara bakiyesine ilişkin faiz ödemelerinden oluşan nakit akışları meydana getirebilir.</p> <p>Ayrıca, söz konusu finansal araç anapara ve anapara bakiyesine ilişkin faiz ödemesini önemli ölçüde yansıtmayan bir tutarda geri çağırılabilir olmadıkça, G finansal aracının geri çağırılabilir olması, sözleşmeye bağlı nakit akışlarının da anapara ve anaparaya ilişkin faiz ödemeleri olarak nitelendirilemeyeceği anlamına gelmez. Geri çağırılabilir tutar, finansal aracın erkenden sonlandırılması açısından söz konusu finansal aracı elinde bulunduran tarafı tazmin edecek bir tutarı içerdiği takdirde dahi, sözleşmeye bağlı nakit akışları, anapara ve anapara bakiyesine ilişkin faiz ödemeleri olarak nitelendirilebilir.</p>

- B4.15 Bazı durumlarda, bir finansal varlık anapara ve faiz olarak belirtilen sözleşmeye bağlı nakit akışlarına sahip olmakla birlikte söz konusu nakit akışları bu TFRS'nin 4.2(b) ve 4.3 Paragraflarında ifade edildiği gibi anapara ve anapara bakiyesine ilişkin faiz ödemelerini temsil etmez.
- B4.16 Bu durum, söz konusu finansal varlığın belirli varlıklara ya da nakit akışlarına yapılmış bir yatırımı temsil ettiği durumlarda söz konusu olabilir ve dolayısıyla, sözleşmeye bağlı nakit akışları sadece anapara ve anapara bakiyesine ilişkin faiz ödemeleri niteliğinde olmaz. Örneğin, sözleşmeye bağlı nakit akışları, paranın zaman değeri ve belirli bir zaman diliminde anapara bakiyesine ilişkin kredi riski dışında, başka unsurlar için yapılan ödemeleri de içerebilir. Sonuç olarak, finansal araç 4.2(b) Paragrafındaki koşulu karşılamayabilir. Bu durum, kredi verenin talebinin borçlunun belirli varlıkları veya belirli varlıklarından kaynaklanan nakit akışları ile sınırlı olduğu durumlarda mümkündür (örneğin, ödenmemesi durumunda geri çağırılabilir nitelikte olmayan finansal varlıklar).
- B4.17 Ancak, finansal varlığın geri çağırılabilir olmaması, söz konusu varlığın 4.2(b) Paragrafındaki koşulu karşılamasına her zaman engel olmaz. Bu tür durumlarda, kredi verenin, sınıflandırılan finansal varlığa ait sözleşmeye bağlı nakit akışlarının anapara ve anapara bakiyesine ilişkin faiz ödemeleri

niteliğinde olup olmadığının belirlenmesi amacıyla belirli sözleşmeye konu olan varlıkları veya nakit akışlarını değerlendirmesi (“gözden geçirmesi”) gerekir. Finansal varlığın koşullarının başka bir nakit akışına neden olması veya nakit akışlarını anapara ve faizi temsilen yapılan ödemelerle tutarsız bir şekilde sınırlandırması durumunda, ilgili finansal varlık 4.2.(b) Paragrafındaki koşulu karşılamaz. Sözleşmeye konu olan varlıkların finansal ya da finansal olmayan varlık olup olmaması söz konusu varlık üzerinde yapılacak bu değerlendirmeyi etkilemez.

B4.18 Sözleşmeye bağlı nakit akışlarının varlığın doğasından kaynaklanmayan özellikleri, ilgili finansal varlığın sınıflandırılmasını etkilemez. Finansal aracın sözleşmeye bağlı nakit akışlarını, son derece nadir olarak görülen, olağandışı ve meydana gelme ihtimali çok az olan bir olayın gerçekleşmesi durumunda etkileyecek olan bir nakit akış özelliğinin, ilgili varlığın doğasından kaynaklanmadığı ifade edilebilir.

B4.19 Borç verme işlemlerinin neredeyse tamamında, kredi sağlayan kuruluşun finansal aracının tahsil önceliği, diğer alacaklı kuruluşların finansal araçlarının niteliğine göre sıralanmış durumdadır. Borçlunun ödemede bulunmaması durumunda sözleşmenin ihlal edilmiş olduğu ve finansal aracı elinde bulunduranın, borçlunun iflas ettiği durumlarda dâhi, anapara ve anapara bakiyesine ilişkin faizlerin ödenmesini talep etmeye yönelik sözleşmeye bağlı bir hakkının bulunduğu durumlarda, tahsil önceliği diğer finansal araçlardan sonra gelen bir finansal aracın, anapara ve anapara bakiyesine ilişkin faiz ödemelerini içeren sözleşmeye bağlı nakit akışları bulunabilir. Örneğin; alacaklısına normal (*tahsil önceliği olmayan*) bir alacaklı statüsü kazandıran bir ticari alacak, anapara ve anapara bakiyesine ilişkin faiz ödemelerine sahip olur. Bu durum, ilgili borçlunun, iflası durumunda tahvil elinde bulunduran tarafa teminat kapsamındaki alacaklar açısından normal alacaklıya göre öncelikli talepte bulunma imkanı sağlayan ve normal alacaklının anaparaya ve vadesi gelmiş diğer alacaklarına ilişkin sözleşmeye bağlı haklarını etkilemeyecek olan, teminatlı tahvil ihraç etmiş olduğu durumlarda dahi geçerlidir.

Sözleşme ile birbirine bağlı finansal araçlar

B4.20 Bazı işlemlerde, kredi risk yoğunluğu (kredi risk dilimleri (*tranch*)) oluşturan ve sözleşme ile birbirine bağlı bulunan birden fazla finansal araç kullanılmak suretiyle, finansal varlıkları elinde bulunduranlara yapılacak olan ödemeler kendi içerisinde önceliklendirilebilir. Her bir dilimin, ihraç eden tarafından oluşturulan nakit akışlarının ilgili dilime dağıtımındaki sırayı belirleyen bir alt sıralaması bulunur. Bu tür durumlarda, herhangi bir dilimde yer alan alacaklıların anapara ve anapara bakiyesine ilişkin faiz ödemeleri üzerinde haklarının bulunması için, ihraç edenin sağladığı nakit akışlarının daha yüksek bir risk diliminde yer alan alacaklıların taleplerini karşılamaya yetecek düzeyde olması gerekir.

B4.21 Bir dilimin anapara ve anapara bakiyesine ilişkin faiz ödemelerinin nakit akış özelliklerine sahip olabilmesi için aşağıdaki nitelikleri taşıması gerekir:

- (a) Sınıflandırma açısından değerlendirilecek olan dilime ilişkin sözleşme hükümlerinin (finansal varlıklara dayanak oluşturan finansal araç havuzuna bakılmaksızın), yalnızca anapara ve anapara bakiyesine ilişkin faiz ödemelerinden sağlanan nakit akışlarına sebep olması (örneğin; dilimin faiz oranının bir emtia endeksine bağlı olmaması);
- (b) Finansal varlıklara dayanak oluşturan finansal araç havuzunun, B4.23 ve B4.24 Paragraflarında belirtilen nakit akış özelliklerine sahip olması ve
- (c) Dilimin içinde var olan finansal varlıklara dayanak oluşturan finansal araç havuzunun maruz kaldığı kredi riskinin, finansal varlıklara dayanak oluşturan finansal araç havuzunun maruz kaldığı kredi riskine eşit veya daha az olması (örneğin; finansal varlıklara dayanak oluşturan finansal araç havuzunun kredi zararları sonucunda yüzde 50 oranında değer kaybetmesi durumunda ve diğer tüm koşullarda ilgili dilimin yüzde 50 veya daha az değer kaybedecek olması).

B4.22 Finansal varlıklara dayanak oluşturan finansal araç havuzlarından nakit akışlarını yaratana (aktaranı değil) tespit edilinceye kadar araştırma yapılır. Tespit edilen bu havuz, finansal varlıklara dayanak oluşturan finansal araç havuzunu gösterir.

B4.23 Finansal varlıklara dayanak oluşturan finansal araç havuzu, yalnızca anapara ve anapara bakiyesine ilişkin faiz ödemelerinden oluşan sözleşmeye bağlı nakit akışları bulunan bir veya birden fazla finansal aracı içermek zorundadır.

B4.24 Finansal varlıklara dayanak oluşturan finansal araç havuzu, aşağıdaki finansal araçları da içerebilir:

- (a) B4.23 Paragrafında belirtilen finansal araçların nakit akış değişkenliğini azaltan finansal araçlar ve B4.23 Paragrafındaki finansal araçlarla birleştirildiğinde yalnızca anapara ve anapara bakiyesine ilişkin faiz ödemelerinin nakit akışlarına neden olan finansal araçlar (örneğin; tavan veya taban faiz oranı ya da B4.23 Paragrafındaki finansal araçların bazıları veya tamamı üzerindeki kredi riskini azaltan sözleşme) veya
- (b) Yalnızca aşağıdaki farklılıkları ortadan kaldırmak amacıyla, B4.23 Paragrafında yer alan finansal varlıklara dayanak oluşturan finansal araç havuzunun yarattığı nakit akışları ile dilimin nakit akışlarını uyumlu hale getiren finansal araçlar:
 - (i) Faiz oranının sabit ya da değişken olmasının yarattığı farklılıklar,
 - (ii) İlgili para biriminin satın alma gücünde oluşan kayıp da dahil olmak üzere, nakit akışlarının gerçekleştiği para birimindeki farklılıklar veya
 - (iii) Nakit akışlarının zamanlamasındaki farklılıklar.

B4.25 Havuzdaki herhangi bir finansal aracın B4.23 veya B4.24 Paragrafındaki koşulları yerine getirmemesi durumunda, B4.21(b) Paragrafındaki koşul karşılanmamış olur.

B4.26 Finansal aracı elinde bulduranın B4.21 Paragrafında yer alan koşulları ilk muhasebeleştirme sırasında değerlendiremediği durumlarda, ilgili dilimin gerçeğe uygun değeri üzerinden ölçülmesi gerekir. Finansal varlıklara dayanak oluşturan finansal araç havuzunun ilk muhasebeleştirme sonrasında, B4.23 ve B.4.24 Paragraflarında yer alan koşulları karşılayamayacak şekilde değişmesi durumunda, ilgili dilim B4.21 Paragrafında yer alan koşulları karşılamaz hale gelir ve gerçeğe uygun değeri üzerinden ölçülür.

Ölçüm

Finansal varlıkların başlangıçtaki ölçümü

B5.1 Bir finansal varlığın ilk muhasebeleştirmedeki gerçeğe uygun değeri normalde söz konusu varlığın işlem fiyatıdır (yani, verilen bedelin gerçeğe uygun değeridir. Bakınız: TMS 39'un UR76 Paragrafı). Ancak, verilen bedelin bir kısmının finansal araçtan başka bir unsur için verilmiş olması durumunda, finansal aracın gerçeğe uygun değeri bir değerlendirme yöntemi kullanılarak tahmin edilir (bakınız: TMS 39'un UR74-UR79 Paragrafları). Örneğin; faiz getirisi olmayan uzun vadeli bir kredi veya alacağın gerçeğe uygun değeri, gelecekteki tüm nakit akışlarının, aynı kredi derecelendirmesine sahip benzer bir finansal aracın (para birimi, vade, faiz oranının türü ve diğer unsurlar açısından benzer) cari faiz oranı (oranları) kullanılarak iskonto edilmiş bugünkü değeri üzerinden hesaplanabilir. Geriye kalan kredi tutarı, başka tür bir varlık olarak muhasebeleştirilmesi gerekmedikçe, gider veya gelirden indirim olarak kaydedilir.

B5.2 Piyasa faiz oranından farklı bir oranda faiz içeren bir kredinin verilmesi (örneğin benzer krediler için piyasa faiz oranı yüzde 8 iken verilen kredinin faiz oranının yüzde 5 olması) ve bu farkı karşılamak için peşinen ücret alınması durumunda, söz konusu kredi gerçeğe uygun değeri üzerinden (yani alınan ücret tutarı kredi anaparasından düşüldükten sonra) muhasebeleştirilir.

Finansal varlıkların sonraki ölçümü

B5.3 Önceki dönemlerde gerçeğe uygun değeri ile muhasebeleştirilen bir finansal aracın gerçeğe uygun değerinin sıfırın altına düşmesi durumunda, söz konusu araç TMS 39 uyarınca ölçülen bir finansal borca dönüşür. Ancak, finansal varlıkların çoğunlukta olduğu karma sözleşmeler, her zaman TFRS 9 uyarınca ölçülür.

B5.4 Aşağıda yer alan örnek, gerçeğe uygun değeri üzerinden ölçülen ve 5.4.4 Paragrafı uyarınca gerçeğe uygun değerinde meydana gelen değişiklikleri diğer kapsamlı gelire yansıtılan bir finansal varlığın başlangıçtaki ve sonraki ölçümlerinde ortaya çıkan işlem maliyetlerinin muhasebeleştirilmesini göstermektedir.

Bir işletme, 100PB* satın alma fiyatı ile 2PB satın alma komisyonu ödeyerek bir varlık edinmiştir. İşletme, söz konusu varlığı başlangıçta 102PB tutarı üzerinden muhasebeleştirir. Raporlama dönemi, varlığın satın alınmasından bir gün sonradır ve o tarihte varlığın kayıtlı piyasa fiyatı 100PB'dir. Söz konusu varlık satıldığında, 3PB tutarında bir komisyon ödenecektir. Satış tarihinde, işletme söz konusu varlığın değerini 100PB olarak ölçer (satıştaki olası bir komisyon tutarını dikkate almadan) ve 2PB tutarındaki zararı diğer kapsamlı gelirden muhasebeleştirir.

Borsaya kayıtlı olmayan özkaynağa dayalı finansal araçlara yapılan yatırımlar (ve sözü edilen yatırımlara ilişkin olup borsaya kayıtlı olmayan özkaynağa dayalı finansal araçların teslimiyle ifa edilecek sözleşmeler)

- B5.5 Özkaynağa dayalı finansal araçlara yapılan tüm yatırımlar ve söz konusu finansal araçlarla ilgili sözleşmeler, gerçeğe uygun değerleri üzerinden ölçülmelidir. Ancak, bazı istisnai durumlarda, maliyet, gerçeğe uygun değer belirlenmesine ilişkin uygun bir tahmin yöntemi olabilir. Söz konusu durum, gerçeğe uygun değer belirlenmesine ilişkin yeterli düzeyde yakın zamanlı bilgi bulunmaması ya da gerçeğe uygun değer birden fazla yöntemle ölçülebilmesi ve bu yöntemler arasında maliyetin gerçeğe uygun değer tahminini en iyi şekilde yansıtmayı göstermesi durumunda mümkün olabilir.
- B5.6 Maliyetin gerçeğe uygun değeri yansıtmayabileceği durumlara ilişkin göstergeler aşağıdaki gibidir:
- Bütçeler, plânlar veya şirket için önemli olan gelişmeler ile karşılaştırıldığında yatırım yapılan kurumun performansında önemli bir değişim olması.
 - Yatırım yapılan kurumun teknik ürün hedeflerinin başarılabileceğine ilişkin beklentilerin değişmesi.
 - Yatırım yapılan kurumun özkaynağına, ürünlerine veya muhtemel ürünlerine ilişkin piyasada önemli bir değişiklik olması.
 - Küresel ekonomide ya da yatırım yapılan kurumun faaliyet gösterdiği ekonomik çevrede önemli bir değişiklik olması.
 - Karşılaştırılabilir işletmelerin performansında ya da piyasa genelinde ortaya konan değerlerde önemli bir değişiklik olması.
 - Yatırım yapılan kurumun, hile, ticari anlaşmazlıklar, ihtilaf, işletme yönetiminde ya da stratejisinde meydana gelen değişiklikler gibi içsel sorunlarının bulunması.
 - Yatırım yapılan kurumun özkaynakları ile ilgili olarak, doğrudan kurum tarafından yapılan (yeni bir hisse senedi ihracı gibi) veya üçüncü kişiler arasında gerçekleştirilen işlemlerden elde edilen kanıtlar.
- B5.7 B5.6 Paragrafında yer alan liste, olası her türlü durumu kapsamamaktadır. Bir işletme tarafından yatırım yapılan kurumun performansı ve faaliyetlerine ilişkin olarak ilk muhasebeleştirme tarihinden sonra ulaşılabilen tüm bilgi kullanılabilir. Her türlü ilgili unsurun mevcut olması halinde, maliyet gerçeğe uygun değer bir göstergesi olmayabilir. Bu tür durumlarda, gerçeğe uygun değer tahmin edilmesi gerekir.
- B5.8 Borsaya kayıtlı özkaynağa dayalı finansal araçlara yapılabilecek sözleşmeler için) maliyet, hiçbir zaman gerçeğe uygun değere ilişkin en iyi tahmin olamaz.

Yeniden sınıflandırma

- B5.9 Yönetim modelinin amacının değişmesi durumunda söz konusu finansal varlıkların 4.9 Paragrafına göre yeniden sınıflandırılması gerekmektedir. Bu tür değişikliklerin çok nadir olması beklenir. Söz konusu değişiklikler, içsel veya dışsal değişiklikler sonucunda işletmenin üst yönetimi tarafından belirlenir ve işletmenin faaliyetleri açısından önemli ve üçüncü taraflara kanıtlanabilir nitelikte olmalıdır. Yönetim modelindeki değişime ilişkin örnekler aşağıda yer almaktadır:
- İşletme, kısa vadede satmak üzere elinde tuttuğu ticari kredilerden oluşan bir portföye sahiptir. Bu işletme, söz konusu ticari kredilerini yönetecek olan ve sözleşmeye bağlı nakit akışlarını tahsil

* Bu TFRS'de parasal tutarlar "para birimi (PB)" olarak gösterilmektedir.

etmek üzere elinde kredi tutan bir yönetim modeline sahip olan bir şirketi satın alır. Ticari krediler portföyü bundan böyle satış amaçlı olmayıp alınan ticari kredilerle birlikte yönetilmektedir ve bütün krediler, sözleşmeye bağlı nakit akışlarını tahsil etmek amacıyla elde tutulmaktadır.

- (b) Bir finansal hizmet şirketi, ipotek karşılığı bireysel kredi işini sonlandırmaya karar vermiştir. Artık yeni iş kabul edilmemektedir. Finansal hizmet şirketi ise kendi ipotekli kredi portföyünü satış amacıyla aktif olarak pazarlamaktadır.

B5.10 Yönetim modelinin amacında yapılacak değişiklikler, yeniden sınıflandırma tarihinden önce gerçekleştirilmelidir. Örneğin; bir finansal hizmet şirketi, ipotek karşılığı bireysel kredi işini 15 Şubat tarihinde sonlandırmaya karar veriyor ve bu nedenle söz konusu durumdan etkilenen tüm finansal varlıkları 1 Nisan tarihinde (örneğin işletmenin sonraki raporlama dönemdeki ilk gün) yeniden sınıflandırması gerekiyorsa, söz konusu işletmenin yeni ipotek karşılığı bireysel kredi işini kabul etmemesi veya aksi takdirde 15 Şubat tarihinden sonra önceki yönetim modeline ilişkin faaliyetlerde bulunmaması gerekmektedir.

B5.11 Aşağıda yer alan durumlar, yönetim modelindeki değişim olarak nitelendirilmemektedir:

- (a) Belirli finansal varlıklarla ilgili amaçta meydana gelen bir değişim (piyasa koşullarında önemli değişikliklerin olduğu durumlarda bile),
- (b) Finansal varlıklar açısından belirli bir piyasanın geçici olarak yok olması,
- (c) İşletmenin farklı yönetim modellerine sahip bölümleri arasında finansal varlıkların transferi.

Kazanç ve kayıplar

B5.12 5.4.4 Paragrafı, alım satım amacıyla elde tutulmayan özkaynağa dayalı bir finansal araca yapılan yatırımın gerçeğe uygun değerinde meydana gelen değişimlerin diğer kapsamlı gelirden sunulması için geri dönülemez bir seçim yapılmasına izin vermektedir. Söz konusu seçim, her bir finansal araç için ayrı ayrı yapılır (örneğin; her hisse için ayrı ayrı). Diğer kapsamlı gelirden sunulan tutarlar, sonraki dönemlerde kâr veya zarara transfer edilemez. Ancak, birikimli kazanç veya kayıplar özkaynağa transfer edilebilir. Bu tür yatırımlardan sağlanan temettüleri, açıkça yatırımın maliyetinin bir kısmının geri kazanımını göstermedikçe, "TMS 18 Hasılat" Standardı uyarınca kâr veya zararda muhasebeleştirilir.

B5.13 "TMS 21 Kur Değişiminin Etkileri" Standardı, TMS 21 uyarınca parasal kalem olarak nitelendirilen ve yabancı para cinsinden gösterilen finansal varlıklara uygulanır. TMS 21, parasal varlıklardan kaynaklanan kur kazanç veya kayıplarının, kâr veya zararda muhasebeleştirilmesini gerektirir. Bu durumun bir istisnası; nakit akış riskinden (bakınız: TMS 39'un 95-101 Paragrafları) veya net yatırım riskinden korunma (bakınız: TMS 39'un 102 nci Paragrafı) işleminde finansal riskten korunma (*hedging*) aracı olarak sınıflanan parasal kalemlerdir.

B5.14 5.4.4 Paragrafı, alım satım amacıyla elde tutulmayan özkaynağa dayalı bir finansal araca yapılan yatırımın gerçeğe uygun değerinde meydana gelen değişimlerin diğer kapsamlı gelirden sunulması için geri dönülemez bir seçim yapılmasına izin vermektedir. Bu tür bir yatırım parasal kalem değildir. Dolayısıyla, 5.4.4 Paragrafı uyarınca diğer kapsamlı gelirden sunulan kazanç veya kayıp, ilişkili her türlü yabancı para unsurunu da içerir.

B5.15 Türev olmayan parasal bir varlık ile türev olmayan parasal bir borç arasında finansal riskten korunma amaçlı bir ilişki varsa, söz konusu finansal araçların yabancı para unsurundan kaynaklanan değişiklikler kâr veya zarara yansıtılır.

Geçiş

Alım satım amaçlı elde tutulan finansal varlıklar

B8.1 Bu TFRS'nin ilk uygulama tarihinde, finansal varlıkların herhangi birinin yönetimi için oluşturulan yönetim modelinin, 4.2(a) Paragrafında yer alan koşulu karşılayıp karşılamadığının veya söz konusu finansal varlığın 5.4.4 Paragrafında yer alan seçime tabi olup olmayacağı belirlenmesi gerekmektedir. Bu amaçla; finansal varlıkların ilk uygulama tarihinde alınmış olduğu varsayımıyla, "alım satım amacıyla elde tutulan" tanımını karşılayıp karşılamayacağı belirlenir.